

CANLILAR DÜNYASINDA YOLCULUK

ÇEVREMİZDEKİ VARLIKLARI TANIYALIM

Çevremizdeki varlıkları canlı ve cansız olmak üzere iki grupta sınıflandırıyoruz. Kedi, köpek, tavuk, çiçek, ağaç, ot, böcek, kuş gibi varlıklar **CANLI VARLIKLARDANDIR**. Canlılar **büyür, beslenir, çoğalır** ve **kendiliğinden hareket eder, solunum** ve **boşaltım** yapar.

Kitap, defter, kalem, oyuncak, taş, su, hava, sandalye, dolap gibi varlıklar ise **CANSIZ VARLIKLARDANDIR**. Cansız varlıklar canlılarda bulunan özellikleri göstermezler.

BEN VE ÇEVREM

Canlıların içinde yaşadığı doğal ortam, onların **ÇEVRESİNİ** oluşturur. Çevre **canlılarla birlikte** hava, su ve toprak gibi **cansız varlıklardan oluşan** bir bütündür.

Canlılar yaşamlarını devam ettirebilmek için gerekli olan ihtiyaçlarını bulunduklarını çevreden karşılarlar. Bu ihtiyaçlarını karşılarlarken davranışlarıyla da çevreyi etkilerler. Yerlere çöp atmak, okul eşyalarını özenli kullanmamak etrafı kirletir. Kirli bir ortam bütün canlıları rahatsız eder. Temiz ve sağlıklı bir ortamda yaşamak ise insanları mutlu eder.

Mahallerin temizliğinde belediye çalışanları, okul temizliğinde ise okul hizmetlileri (hademeler) görev alır. Ancak her birey yaşadığı çevrenin temizliğinden sorumludur. Bu nedenle bize düşen sorumlulukları yerine getirmeliyiz. Temizlik hizmetlerinin düzgün yürütülmesinde duyarlı olmalıyız. Gerektiğinde yetkilileri uyarmalıyız.

DOĞAL VE YAPAY ÇEVRE

Çevre doğal ve yapay olmak üzere ikiye ayrılır. Kendiliğinden oluşan, insanlar tarafından yapılmamış olan çevreye **DOĞAL ÇEVRE** denir. **Örnek:** Ormanlar, dağlar, göller, denizler, akarsular, çağılayanlar, mağaralar, peribacaları...

Kendiliğinden oluşmamış, insanlar tarafından yapılmış olan çevreye ise **YAPAY ÇEVRE** denir. **Örnek:** Binalar, yollar, köprüler, barajlar, oyun parkları, bahçeler, akvaryumlar, hayvanat bahçeleri, tarihi eserler...

Yapay çevre insanlar tarafından hayatı kolaylaştırmak ve güzelleştirmek için için oluşturulur. Doğal çevre ise yaşamın sürdürebilmesini sağlar. Tüm canlıları barındıran doğal çevre olmadan yapay bir çevreden söz edilemez. Sağlıklı bir yaşamın sürdürülebilmesi için doğal çevrenin korunması gerekir. Bunun için fabrika bacalarına filtre takılmalı, ormanlar tahrip edilmemeli, kirli atıklar için arıtma tesisleri kurulmalı, çevreye çöp atılmamalıdır.

BİLİNÇLİ TÜKETİCİ

Günlük hayatta ihtiyaçlarımızı karşılamak için kullandığımız çeşitli kaynaklar vardır. Elektrik, su, yakıtlar, eşyalar, para, besinler, giysilerimiz, okul ve sınıf eşyaları bu kaynaklardan bazılarıdır. İşte ihtiyaçlarını karşılarlarken kaynakları israf etmeden ve ihtiyacı kadarını kullanan tüketiciye **BİLİNÇLİ TÜKETİCİ** diyoruz.

SAĞLIKLI YAŞAM

♣ **Sağlıklı bir yaşam için yapılması gerekenler şunlardır:**

- 1** - Günde en az iki kere dişlerimizi fırçalamalıyız.
- 2** – Başta yemeklerden önce ve sonra olmak üzere, her ihtiyaç olduğunda ellerimizi sabunla sık sık yıkamalıyız.
- 3** - Dengeli ve düzenli beslenmeliyiz.
- 4** - Kirli ve havasız ortamlarda bulunmamalıyız.
- 5** - Uygun ortamlarda spor yapmalıyız.